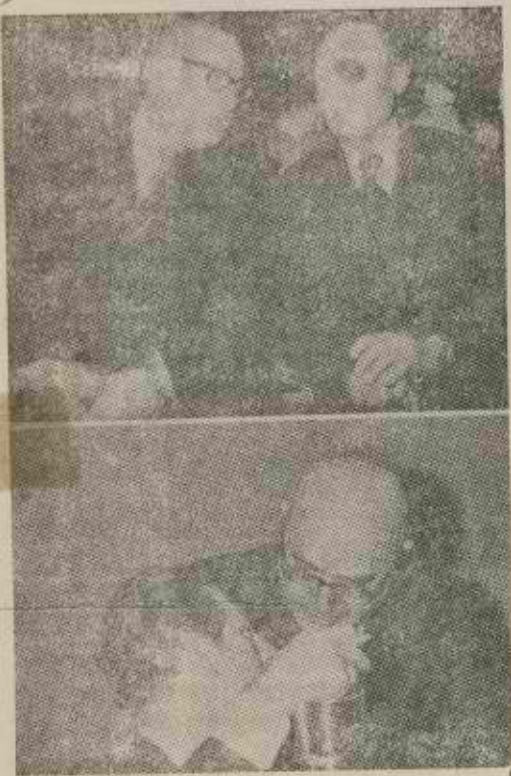

REPORTAJUL NOSTRU

Asa se scrie istoria.

Din bilețelele pe care politicienii și guvernanții le trimit unii altora în timpul ședințelor sau simpozioanelor, s-ar putea scrie o întreagă istorie. Cel puțin, conducătorii israelieni sînt „ași” în materie. Asul așilor a fost defunctul Pinhas Sapir care, nu numai că

Pinhas Sapir cu Moșe Dayan și cu Șimon Peres

„transmitea” bilețele, dar era și „adresa” principală la primirea lor. Și ceea ce s-a constatat recent, Sapir avusese obiceiul să le păstreze ani și ani. În ziua cînd a murit subit, la ceremonia dintr-o sinagogă, Pinhas Sapir a avut asupra sa patru... bilețele:

Unul de la Iehosua Rabinovici, scris în aprilie 1974: „Nu mă pot liniști de la convorbirea noastră de sîmbăta trecută, cînd am înțeles că tu greșești într-un mod foarte grav. Nu asculta la șoapte și la cel care, cîcă, ți-ar vrea binele. N-ai voie să părăsești guvernul și nici funcția. Va fi o nenorocire pentru Mapai”.

Al doilea bilețel fusese de la Șimon Peres: „Am întîlnit un intelectual de ținută care te-a descris drept unul dintre oamenii cei mai interesanți pe care i-a întîlnit în viața lui”.

Cel de al treilea bilețel găsit în buzunarul lui Sapir a aparținut lui Moșe Dayan, scris la 9 octombrie 1973, imediat după izbucnirea războiului de Yom Kipur: „Bănuiești că ascuți atent rapoartele lui Dadu; (toate bunkerele sînt pierdute și e imposibil să te apropii de ele, nici cu tancurile). Sper că te referi la informații cu mai multă atenție decît te-ai referit la spusele mele în această chestiune cu două zile în urmă”.

Iar al patrulea bilețel, scris într-un cu totul alt ton, a aparținut deputatului Iosi Șarid, care a încercat să-l încurajeze pe Pinhas Sapir, în momentele lui de descumpănire: „Să știi că sînt foarte legat de tine și te prețuiesc enorm, ca în zilele bune. Numai că pe vremuri, ne puteam întîlni des, dar în prezent mă aflu departe de Dumnezeu și de oameni”.

(Pe atunci, deputatul Șarid locuise cu familia la Kiriat Șmone). Adevărul este că defunctul ministru al Finanțelor păstrase în locuința sa din Cfar Saba, multe asemenea bilețele care, după toate probabilitățile vor fi expuse la „Yad Sapir”, casa-muzeu dedicată acestei personalități politice, care, timp de peste 20 ani, a fost forța motrice în viața publică israeliană și a evreimii din toată lumea.

Astfel, printre bilețelele păstrate găsim și un răspuns al lui Dayan (scris deasemenea în plin război de Yom Kipur) la bilețelul pesimist al lui Sapir: „Expresii de genul „distrugere” sau „nimicire” trebuie scoase din dicționarul nostru. Suficient să vorbim despre „echilibru de forțe” sau „pericol”. Personal, nu înclin să privesc cu dispreț la pericole și nu evit să trag concluzii. Dar, te rog, fără categorisirii de genul „distrugerea noastră”... La care, Pinhas Sapir nu a rămas dator lui Moșe Dayan, cu un răspuns. (Desigur, tot pe calea sigură a... bilețelelor!): „Să nu mă socoți un pesimist. Forța unui optimist constă în a vedea și alte posibilități, fără să se sperie de ele și să continue treburile sale”.

Referindu-se la Dayan, fostul ministru al Muncii Iosef Almoghi i-a scris lui Sapir cîteva rînduri cu subînțeles, din care cauză însuși Pinhas Sapir a notat pe marginea bilețelului, ca un „arnivar” competent, menționa: „Almoghi despre Dayan”... Scria Almoghi în hirtiuța sa: „Te-am considerat și încă te consider un om înțelept, chiar și în chestiuni de „foile știk”. Nu

pricepi că există cineva interesat să producă astfel de impresii și, desigur, acel cineva nu sînt eu”.

În teancul de „scrisorele” istorice găsite în casa lui Sapir, se numără și cîteva de la Ben Gurion. Într-una, datată din anul 1960, B.G. a scris lui Pinhas Sapir: „Nicidecum nu te-am socotit un om rău, ci dimpotrivă. Dar am crezut și, încă mai cred, că ai complexe față de Șimon Peres”.

Altele se referă la relațiile de prietenie sinceră ale lui Sapir față de defunctul premier Levi Eșkol. În același an, 1960, cînd „afacerea rușinoasă” a revenit pe tapet, amănîțînd distrugerea carierei politice a multor mapainici de frunte, a trimis Eșkol un bilețel lui Sapir, de-adreptul senzațional: „Pinhas Lavon pleacă miine în străinătate, pentru cîteva săptămîni (în Elveția, la un senatoriu — n.n.). Am o idee. Să te întîlnești cu el și să stabilești: a) partidul va anunța că prezintă vechea listă, cu Lavon printre ei și fără modificări; b) Lavon va comunica partidului într-un mod onorific, că datorită împrejurărilor, nu poate să se alăture. Am încă o idee: ce ar fi ca Lavon să plece ca ambasador într-una din țările scandinave?”.

Firește că, printre bilețelele care constituie fragmente din istoria țării, nu au putut să „absenteze” acelea trimise de Golda Meir lui Sapir, ca și acelea către Golda. Iată o „mostră” prin care defuncta prim-ministru s-a referit la fostul ministru al Șicunurilor, Zeev Scherf, prietenul ei bun: „El este un mare eșec și nu-i deloc plăcută constatarea. Zeev are mult talent, dar are și un mare defect, acel al excesului de siguranță de sine”.

Așa dar, citind bilețelele, scrise la tuțeață, dintr-o gîndire spontană, constatăi că, în fond așa se scrie istoria... La noi și aiurea...

In timp ce dolarul se mai ratripează din cînd în cînd, lira noastră alunecă din ce în ce mai jos. Și cu cît d, Erlich se uită mai în sus, cu atît lira alunecă mai jos.